

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemanì-yá Jesucristu.

² Sànaaha nìsa càhàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida viì-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida viì-né anima-nè) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáà ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né.

⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsi-daa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhì stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisi nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Ni có-nâtùí (cundui ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndìsàn-yá.

⁸Yùhù, tècuí quidá î' mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tìxi Espíritu ìì xí Dios icúmí-yâ quida ìì-yánsià.

Nansa nì cuhì Jesús

⁹Quívì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ìì Juan-yà nùù yùte Jordán.

¹⁰Te na ní quee-ya nùù tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma.

¹¹Te nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní' nduu-ní, te cudí cuáhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹²Daaní, nì nsihi nì cuhì-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná.

¹³Te yucán nìsa ìa-ya ùì dico quívì ndé ndoó quisì yucù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-si dacà-síyâ, (doco màncùí). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ìì ladu Galilea

¹⁴Daaní, na ní sàcùndiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá cáhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-ndùù razón ndiaha sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

¹⁵Te dohó nì cachí-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ìtúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Ñàyùcàndúá naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-ndúú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuíí, vàchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne.

¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùù ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini tu-ya ùì dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né.

²⁰ Te nì cana stná-yà ndúì-nè. Ñàyùcàndúá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quívì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán.

²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dàcuàhá-yánè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu.

23 Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa inácaa iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

24 —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhí mii-ní: ana ì nì quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

25 Doco Jesús, ndee ní dandàcú-yá nùá, cachí-yà: —¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

26 Dandu ñà-malu mà, nì dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn.

27 Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndiá nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnù, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dandàcú-né nùù ñà-malu, te iníníá-nè.

28 Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dandúvaha Jesús dìdo Simón Pedro

29 Daaní, na sàni caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés.

30 Te yucán indúhu dìdo Simón, nècuàchì ñahà, quidá yòcò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhá nècuàchì cuhí mà.

31 Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dandàcòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yòcò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi nì quixi nùù-yá.

³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà.

³⁴ Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sáha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhá-sì ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamánì-yá.

³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-néyà.

³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùù-xí, cachitnùhu stnáì xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ìì, vàchi divi chuun jaàn vaxì —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndüá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ìì xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì sàcuììn sísì-né nùù-yá xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-ní, vètùni dándúvaha-ní yùhù.

41 Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni nduvàha-ní, cachí xì-ní.

42 Dandu na momentu nì cachí-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne.

43 Dandu na cuáhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

44 —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachí-yà.

45 Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànicùí gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nat-aca-nè nùù-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ù cuerpu xi

1 Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe.

2 Ñàyùcànduá luegu nì nataca cuàhà-né, ni có-nuná gá índù cundoo-ne, ni siquiera nùù yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-nduú palabra xi-ya.

3 Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu xi.

4 Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùí quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá nì

nana-ne ònìvèhé nì nacani-nè iyuhu ònìá meru ndé indéhe ndáà iá-yà ini vehe. Te na sání nacuna-nemà, dandu nì dànùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùu camilla.

⁵ Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè:

⁷ “¿Índù chuun cáhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá cachí-nè! Vàchi còo inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”.

⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán?

⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne?

¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xí, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán.

Ñàyùcàndùá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xíní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-ya dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhá-yánè.

¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xini-ya iin dèhe Alfeo nani Leví, íá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-ya xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Íá-ya xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè íá cuàchi-xì, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vàchi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá.

¹⁶ Te nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnàhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuàchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-ya xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana qui-datatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana qui-datatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xì vàxi càhàn xì'. Còó,

nèhivì cuáchi vàxi nanduquí, áma naxicocuîn ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na iníhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun iníhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihì-né na hora ndoó-né cutnàhâ-né xì noviu? Còó, vàchi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihì dócô-nè.

²⁰ Doco vàxi iin quivì, dandu mà cóó gà noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihì dócô-nè.

Ndià disáhà-xí sàni dàma estilu sàna, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ Sícoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nùù ñà-tùhú. Vàchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sícoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sícoto-mà cundua.

²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá ini itni ìn tuhú, vàchi nú ducán, ndàtà-ñá, vàchi cahnsià quida vinu saa ma, te cuità-ñà, te cuchicuehe stná ìn mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni ìn saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè siccàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nùù iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sáhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxí-né.

²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sáha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cónì cãhví-nsiá (nùù tutu ì) ndé nacáníá nansa nì quida David sánaha na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dità vídì ì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndè stná compañeru-nè nì sáha-ne, nì caxixi stná nècuàchì mà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòo iin quivì descansu, màdiá nì cúyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí.

² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándûvâha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihîndèè-né daquée cuàchi-ne òiquì-yá sâhà ñà-ndúá quìvì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì nání xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá icà-ndà quida-nda quìvì descansu? ¿Amádi chicá iá vâha quida-nda ñà-iá vii, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vâha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnâhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñâha ni náxícónihí-né nùù-yá.

⁵ Ñâyùcàndúá, nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sâhà-né, vâchi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te nì nduyâha dahuan.

⁶ Ñâyùcàndúá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nêyà.

Nansa nì nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galílea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xìtià cuentu ñà-ndiâha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vâxi-ne ndé iá-yà.

9 Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guá-yà mahì nèhivì cuáhà mà.

10 Váchi cuáhà-né nì dándúvaha-ya, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne.

11 Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcuítasisiá nùù-yá, cachá`:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

12 Doco mii-yá, vihi gá cuáhà nì dándàcú ndee-yá nùá ñà-màsà cáchà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

13 Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùù-yá.

14 Te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya.

15 Te nì sàhatahvì-yànè ñà-dándúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì.

16 Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dànàni stná-yà Pedro;

17 daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúi nècuàchìmà nì dànàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè.

18 Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì

stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán;

¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe.

²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndùá, cónì cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá.

²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínitnùnì-yà, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmì-nê ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnû. Ñàyùcàndùá, vátùnì tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchi quisì mà chindéé xí-nê —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí.

²⁴ Vàchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà.

²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xinì ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè.

26 Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yàchì nsiha, nú ducán.

27 'Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-ìcúmí-tê. Còó, vàchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vátùni quida-ne ducán.

28 'Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi cáhàn ùhí-nè dìquì-yá, vátùni cuicahnú ini-yà sàhà-né.

29 Doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi ma.

30 Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì cáhàn tnùhù dìquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìnácáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

31 Daaní, nì sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà.

32 Ñàyùcànduá, nèhivì ndoó nùù-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

33 Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

34 Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani.

³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndùá cuní Dios, divi xínduu nahi ñanì, nahi cùhe, te nahi dihi stnái.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xítú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne.

² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nisa là iin nècuàchì xítú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne.

⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-síâ.

⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòò cucún ñuhù yucán.

⁶ Doco na ní dùcàn orá, nì íchà, vàchi cónì níhì yohá.

⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcàndùá cónì cuàha.

⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vàha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúnínì vàha nsidaa-nsiá ñà-ndùá cachí.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndàà ini nècuàchì cahìchì inì-xì

10 Na ní ndòo mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà ejemplu mà.

11 Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhítáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhiví ìì xí Dios, mate nísa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né.

12 Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndàà ini-nè, mate iníni-né. Pues ducán icúmí cuu xi-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xìtú

13 Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cô-cùndàà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

14 'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chìhì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì.

15 Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníni xí palabra xi Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxíó-si palabra nì ndòo ini anima-nè mà.

16 Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xí palabra ìì, te luegu cudíi ini-nè sàhà-ñá.

17 Doco na ian cùù xì viu còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú nì yáha-ne iin tnùndoho, ò

nú quidáquíní nêhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-néà.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nêhivì iníní xí palabra ì,

¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó. Te cudî stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vâchi xîho sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì núu palabra xi Dios ñà-mà cùì nihìndéà chindeá-nè.

²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núu ñuhù vâha nduú nêhivì iníní xí palabra ì, te xiníndísâ-néà. Ñàyúcàndùá, queámà ñà-ndùú-né na iin viú nì cana viì, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñà-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndàñá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còó, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu.

²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tùi vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nêhivì, icumíâ natùi clarúa.

²³ Nì cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vâha-nsia na sâha xi-nsiá (ichì váha). Vâchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsià. Doco nú iníní vâha-nsia, dandu chicá nihítáhvì-nsiá cundaà vâha inì-nsia.

²⁵ Vâchi nècuàchì sàñùhú (ñà-vâha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihítáhvì-né; doco nêhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vâha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vâha) ñuhú ini-nè, icumíâ cuxio nsiha.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhíví ì xì xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te.

²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sàñaà quídi-te. Doco tata mà, xítìà te sahnúá, mate có-cùndáà inì-te índù modo sahnúá.

²⁸ Vàchi iin itu, miá cuàha. Dihna viu xítìà, dandu después caná sicàyòcò-ñà, te nachitu nùniá.

²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icúmí ndanchito cosecha, vachi sà-ìá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñaha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhíví ì xì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà?

³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vàchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhíví nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsidaa gá ñà-tàtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndóo casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè.

³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhámà nùù-né.

Nansa ni dàcùcuìn Jesús tàchì, te ni nàcùñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñà quivì yucán, ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu ni dãnácútià compañeru-yà nèhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán ni saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùi gà lancha ndoó stná yucán.

³⁷ Doco después ni dàñà iin tàchì dãná, te ni nacuahnu todò tècuì, ni xìnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaanì chitu-nú.

³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu ni dãn sícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-ní ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu ni ndacuiin-yà, ni càhàn-yà ni sadi-yà nùù tàchì mà, te ni cachi-yà xì tècuì mar:

—Ihí-ní ni cóó, te ni ndúdádí.

Dandu luegu ni cucuiin tàchì, te ni nàcùñuhu dadí tècuì.

⁴⁰ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià? ¿A có-càhví-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu ni yùhí sàstnùhù nècuàchìmà, te ni cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

5

Nansa ni tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno.

² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vàxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xì-indùxin nsìi.

³ Vàchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chicuhni xi-né, mate cadena ni cúndúá.

⁴ Cuàhà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahndé-nèa, te dacuachì stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vùù xì sàxìnítnùnì-nè.

⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù.

⁶ Doco na ní xini xìcà-né Jesús, nì dàyáa-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcùlìn sìsì-né nùù-yá,

⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xì ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùù-ní, ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchìmà, vàchi làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndàcàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vàchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu.

¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì.

¹² Ñàyùcàndùá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá`:

—Dayáha-ní nsiuhù ni cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dándàà-yàñà. Ñàyùcàndùá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-si.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-té xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndùá nì cuu.

¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuàhà ñá-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sìcoto, sàni nàcòo nsihi sàxínítnùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè.

¹⁶ Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma.

¹⁷ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì queé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn.

¹⁹ Doco cóni sáha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndùá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè icutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dānátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dāndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì nùù-yá.

²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá,

²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhví dèheyoquí. Cúhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cúì-ña.

²⁴ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnáhà xí-yá nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ùxìn ùì cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì.

²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñánê. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dihùn xí-né sàhá.

²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcúhùn ndahà-né nùù sìcoto xi-ya,

²⁸ vachì nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcoto-nì xi-ya, vátùni nduvàhì”.

²⁹ Te (ñà-ndáà nduá), luegu nì cucuìn nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma.

³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dāndúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuìn duma-yá yàtà-xí mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dùcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xì?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xìní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dùcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xì?”?

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà.

³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vàchi ináhá-né ñà-ndùá nì cuu xì ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuììn sìsì-né nùù-yá, te nì cachi ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì cuu xì-né.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nìsa quida xì-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vaxi vehe presidente xì veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni xìhì dèhe yoco-ní. Có-xìñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-ndùá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vàha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhâ gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan.

³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè.

³⁹ Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xihí ñahà chii yohó. Quidi uun ni-ña.

⁴⁰ Doco nècuàchìmà, ni sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndùá, ni tavà nsihí-yánè fuera, te ni saca-ya yuadihá xì nècuàchì cutnâhá xí-yâ, ni yâha-ne ndé indúhu ñahà chii ma.

⁴¹ Dandu ni tñii-ya ndahà-ña, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi ni ndacuiin-ña ni naca-canuu-ña, vâchi nahi ùxìn ùi cuià xicá-ña. Te nècuàchì cutnâhá xí-yâ, ni candulocó sàstrñhù-né sâhà ñà-nduá ni cuu.

⁴³ Doco mii-yá, ni chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-nduá ni xini-nè. Dandu ni cachi-yà xì-né ni dácúxî-nèña.

6

Ñà-nduá ni quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu ni quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnâhá-né xì-yá cuàhàn.

² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, ni sâhàn-yà veheñùhu, te ni quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-nduá ni cachi-yà, ni ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù ni xini-ndà ni nìhìtâhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù ni xini-ndà ni cunchichí guá-nè? ¿Te nansa íá stná milagru quidá-né?

³ Vâchi iin ana tùha yàcún yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José,

xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá.

⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnahà-ne, ò nèhivì vehe-ne, còó, có-quidáñúhú-ñánê —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcàndúá, mànicuí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùì nècuàchì cuhí, nì chitandòó-yá ndahà-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne.

⁶ Te nì ndulocó-yà ñà-có-cùní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ù

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuàhá-yá nècuàchì ñuu yucán.

⁷ Dandu nì cana-ya ùxìn ùì nècuàchì dàcuàhá-yá, te nì dándàcú-yá ñà-cutnahá ùì ùì-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu.

⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-iñàha cunihì-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihì-ne ini siuh-matìxi-ne,

⁹ te ndisàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn.

¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsià iin vehe, dandu iin-nì cundoo-nsià yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsià ñuu mà.

¹¹ Te nú có-cùní nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsià ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá

ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te yùhù cachî xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchìmà ñhì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhaha.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocuîn ini-nè sàhà cuàchi-ne.

¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchi cuhí, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xhì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcàndùá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachi tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcàndùá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa là sàhaha nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhaha.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vachi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachi tèmà, vachi antes nì chicadì-te Juan, nì dándàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmàné. Ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndòò vaha-tè

nùu iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñâ mate ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña.

¹⁸ Ñàyùcànduá nì cachi Juan xì-té:

—Có-sâha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihí ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahnì-ñánê, doco mànicùì.

²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhá-tê Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndáà inì-xi, te ì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhájàn nì xidahan stná-te nècuàchìmà nùu ñahà mà. Te cudíì stná inì-te cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchìmà, mate cóni sáà-te cundaà vaha inì-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñuhú ñahà màné, vachi nì naxinu rey mà cuià, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán.

²² Dandu nì quihvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì ìtasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdìì inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcànduá, nì cachi-te xi-ñá:

—Ndéni iñaha nì cui cunú, càcùn-ñá nùì, te nìhùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñaha nì cui nì càcùn-ña, cuàhà-tèñá, mate nì cundúá iin da-vatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàhà-tèñá.

²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùu dihi-ñá:

—¿Ndíá nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcànduá, yachì nì nansihvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcàndüá có-cùnì-te dama-tè ñà-ndüá nì cachi-te xi-ñá.

²⁷ Sàhàjàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xi Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi.

²⁸ Ñàyùcàndüá, nì sàhàn tèmà vehecàa, nì quen-dodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ñà dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquìcúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicaa-nèa ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndüá nì quida-ne xì ñá-ndüá nì chinaha-nè.

³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndóó nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vàchi ni có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsìhvi nù-né.

³² Ñàyùcàndüá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còo iin.

³³ Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcàndüá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáa-nè, te dihna-ne nì sàa-nè nù-yá.

³⁴ Ñàyùcàndüá, na ní quee-ya nù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi

nahi riì còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe.

³⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquìndèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachì-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsì xì ùì cientu dìhùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahán-nsià cun-dehè-nsiá.

Ñàyùcàndùá, (nì ndacàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachì-nè:

—Ùhàn, xì ùì siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yucù cuií.

⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin iin grupu-nè.

⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà nùù nèhivì cuàhà mà; daaní, divi-ni

ducán nì quida stná-yà xì ùì siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nùù-né.

⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè.

⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùì ìcà-ñá.

⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùù tècuìí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònùù cueé-nè nùù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuìtià-yà nèhivì cuáhà mà.

⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquìndèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá î lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchì.

⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahì pala, vàchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñàyùcàndùá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuìí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu.

⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuìí ducán, dandu nì càna ndee-né, vàchi дума nduá càhàn-né.

⁵⁰ Vàchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndu-locó-nè, yúhì cuáhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí; màsà yúhì-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiin tàchì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè.

⁵² Vàchi cónì sánìhì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vachi ùhì mànìhì ini-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret.

⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá.

⁵⁵ Ñàyùcàndùá, nì cadayáà-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vaxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà.

⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-ndùá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús.

² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cónì ndàhá-né. Ñàyùcàndùá, nì caxitnùhu-ne

nècuàchìmà. Vàchi modo jaàn nduhî ndahà-ndà (càhàn-né).

³ Vàchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhá-né, mà cúxí-né, vàchi ducán iá estilu xi xì-né chivàha-ne.

⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vàchi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quidi, yoo, càa, cama.

⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xicàn tnùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchìcùn-nè estilu xi xì-ndà? vàchi có-ndùhî ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vàchi dananí uun-nsia vàha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñúhú-nê yùhù, màdì ini anima-nè, vàchi xica ié` cahan-né.

⁷ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàá, vàchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vàchi mii-nsiá, mà úhì nacóó nihni-nsia ñà-nduá nì dàndàcú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni naco-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia.

¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-ìcúmí coo tñũñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú ni cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.)

¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vàchi cachí-nsià vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachi sàhà nsidaamá ñà-nduá dìhùn ìi; vàchi sàni cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dìhùn xí Dios nduá”.

¹² Te nú ducán ni cachí nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-nê (xì dìhùn mà).

¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ìi mà, te cuisì estilu nì ndòo nùu-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yùcán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha inì-nsia:

¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còó. Ñà-nihnú ini anima-nè, te quidá-néa, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè.

¹⁶ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuàhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá ndià nduá cuní cachi ejemplu mà.

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sânìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-ìá fuera iquìcúñú-ndà, nú ni queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios.

¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còò, tìxi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida viì nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuáchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuáchi xi-né.

²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuáchi-ne, te sàhà ñà-ñuhámà ini-nè, ñà-yùcànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiàá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchè cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né,

²² ò xidá cuíhná-nè; te xího stná-nè ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnàhá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn núù-né; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè.

²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-nèa, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchè ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-ìá-yà yucán; doco mànicùí coo dèhé-yà.

25-26 Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñàhà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé iá-yà, nì sàcuìn sísì-né nùù-yá, nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne.

27 Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vachi ducán iá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sìhina cuati. Vachi mà váha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

28 Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndáa nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tixi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

29 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vachi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

30 Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vachi sàni cuxio ñà-malu nìsa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

31 Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar iá Galilea.

32 Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-câhàn vii stná, te nì casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìnì nècuàchìmà, te nduvàha-ne.

³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchìmà, te nì dàquìhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcòyo-ya tèdíí-yà dìnìndàhá-yà nì chituu-ya nùu yàá-nè.

³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yàá-nè, vátùni càhàn viì-né.

³⁶ Te nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-iñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá.

³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè: —Viì gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tèdòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ihìn dànácâhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mìl nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnàhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne.

³ Te nú ni dánâcuítiè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuítá-nè ichì, vàchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vèchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dàndácú-yá ni mácùndoo viì nsi-daa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dácuaquí-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùù nèhivì cuáhà mà.

⁷ Te nì ìa stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcàndùá nì naquimanì stná-yà Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì.

⁸ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dàtácá-né ñà-nduá nì cuyodò gá, te nì chítu ùsà canasta-ñà.

⁹ Te nèhivì nì caxixi ma, nahi cùmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sání dànácuítìà-yà nsidaa nèhivì mà,

¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xì Dios cundehè-né.

¹² Dandu nì sàcàn cuáhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xicàn guá-nsià quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachì xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

13 Dandu nì nacoò uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa nì dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nìhì-né ñà-cutiacu-nè

14 Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihi-né cuàhàn.

15 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

16 Dandu nì quesaha-né nì ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

17 Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihi-nsiá vaxi. ¿A có-nsinúú inì-nsia (ñà-nduá nì xini-nsià)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¡Na cueé guá sánihì inì-nsia!

18 Iá nduchinúù-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia nansa nì cuu daa?

19 Na ní dasín ùhùn pan, te nì xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtàcá-nsià?

—Ûxìn ùià —cachí-nè.

20 Dandu nì cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan nì caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan nì dàtàcá-nsià?

—Ûsà —cachí-nè.

²¹ Dandu nì cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñâha ga mànihì inì-nsia?

Nansa nì dândúvâha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu nì sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá nì quesaa nùù-yá, sacúndáhví-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùù-né, te ni ndúvâha-ne.

²³ Ñâyùcàndúá, nì tnii-ya ndahà nècuàchìmà, te nì tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu nì dàcùchí-yà tèdí-yà nduchínúù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùù-né. Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né, a sánì natùinuù-né, á coó.

²⁴ Dandu nì ndacoto-ne, te nì cachi-nè:

—Vàtùni indéhí nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, nì nachituu-ya ndahà-yá nduchínúù-né, te nì indehè nsií-né. Te momentu yucán nì nduvâha nduchínúù-né, te nì natùì nina.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì núhù-nè vehe-ne, doco màsà yâha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchí-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xìníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuáhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipino. Te na cuáhàn-nè ichì, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nê cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tìxi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yà,

³² nì cachi-yà, càhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcànduá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xì-yá ñà-màsà cáchí-yà ducán.

³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì càhàn duchi ini-yà xì Pedro, cachí-yà:

—Cuxio-ní nùì, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu na-coo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te

cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xí.

³⁵ Vâchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñúhú-nêamà cundua. Doco nú ni cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá.

³⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sáà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sáà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí.

³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

³⁸ Vâchi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñâyùcàndùá, iin nècuàchì íá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhán nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vâchi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuaí mii-né quivì naxicocuín. Vâchi icúmí naxicocuín ñuhiví yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchiì quida Yuamánì.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsià icúmí-nsiâ cuni-nsià cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuè nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha ìñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà.

³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-ndùú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nēhivì ñuhiví cui nsida cuxín xán ducán.

⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nēhivì (sàna) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nē xì-yá.

⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhí nsidaa-né, ñàyùcàndùá ni cóni cùndáà ini Pedro nansa cachi-nè.

⁷ Daaní, nì nuu iin vïcò yucán, te nì dàhvi nsi-daa-né vïcò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xiní-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànui-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dāndàcú-yá nùù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nēhivì ñà-ndùá nì xinì-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì chivàha nècuàchì mà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà.

¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè?

12 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ìi sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù.

13 Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudìi ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ìi.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

14 Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nùu nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi ve-heñùhu, náâ tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà.

15 Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luego nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vaxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá.

16 Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsià xì nècuàchì yohó?

17 Dandu nì càhàn iin ana iín mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nùu-ní, vàchi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadiá nùu-té, mà cùì càhàn-te.

18 Te ndéni nì cui iá-te, vaxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chìhìñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xìcàn tàhví nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicùí.

19 Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmî coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùí.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahnì ihá-te, ñàyùcàndùá nì sàcasàn-té, natúí nìhní-te, te caná chihìñù yuhù-té.

²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù yua-té, cachí-yà:
—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?
Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té.

²² Te cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vachi cuníà cahniá-te. Ñàyùcàndùá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vátùni. Vachi iin nècuàchì xiníndísâ, vátùni nìhítáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sâi cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ guè.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nèhivì natácá. Ñàyùcàndùá, nì dándacú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì cáhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nàxícócuìn gò nansihvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhìà, nì dándacùchá-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi

ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcàndùá, cuahà nèhivì nì cachi-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì dìtá-yà, te nì dàndácuíin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicuí tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicuí, vàchi ñà-malu tnaha quisì mà, có-quèá nansa ni nì cui, cuisì nú ni cacán tàhvi-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsià cundoo dòcò-nsià.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuahàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuahàn dèhé-yà, vàchi có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yá.

³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yà nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacui.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cóni sàà nècuàchì mà mànihì ini-nè ñà-ndùá cunì cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicán tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà ndúá ndácàtnùhù tnahá guâ-nsià ichì vàxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vàchi ichì mà nì cuàà-nè ndácàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá.

³⁵ Ñàyùcàndùá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicaní-ya mahi nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-né. Te nú yùhù quidáñúhú-né, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vàxi.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndácùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnàhâ xí-ndá xicánúú. Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cadí-nsià nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì, te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí.

⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

41 Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhámà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nê nihì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuíí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

42 Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátûcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátûcù gà-nè ñà-cuati.

43 Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà. Vachi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo ndúìà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu.

44 Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

45 Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vachi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo ndúìà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu.

46 Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

47 Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vachi chicá nsiaha sàà-nsiá xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúìà, te ndiachi-nsiá andea.

48 Vachi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

49 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsî yadi-né yoho te yucán; (doco

bien xi-ne cunduamà, na ian nduhádì comida) ñà-quéa ìn.

⁵⁰ Vàha ga ìn, vàchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá ìn (iá vàha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáte stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre.

² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndìà ndùá nì dándàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñá-cô-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn.

⁶ Doco na ní sàcòò ñuhìví, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhìví, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà.

7 Ñà-jaàn nduá dìsáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-nê.

8 Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-ndúú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né.

9 Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-né, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnahá-né —nì cachi Jesús.

10 Daaní, na sàni nansìhvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá sàhà chuun jaàn.

11 Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhí-né, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchì ndisa nduá nùu Dios, te cuàchì nduú stná nùu ñahàdìhí-né primeru.

12 Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè iì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchì nduú stná.

Nansa nì chitándòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

13 Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchimà.

14 Te na ní xini-yà ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùu. Màsà cádí-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ìì xí Dios.

15 Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóo (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quìhvi-ne ichì

ñuhiví ìì xí mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

16 Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitandòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tãhvì-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

17 Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàà-te nùù-yá, nì sàcuìlìn sìsì-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xí ndià nduá quide, te nihitãhvì vida ndiaha nicanicuaàn.

18 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndià nduá dìsáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vachi còò ni-iin nèhivì ùùn vaha ndisa, cuisi nú nduí Dios, dandu vaha ndise.

19 Pues vichi, ináhá-ní nansa nì dándacú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà quídá cuihna-nda, ni màsà cáhí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvì stnàhà-ndà. Te icúmí stnâ-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

20 Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tií.

21 Dandu màni mánì nì indehè-yáte, vachi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumánì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nihitãhvì-ní sàà-ní an-sivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà.

Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vàchi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcànduá, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

— ¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhìví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

— Hijos, na ùhì guá nihítàhvì iin nècuàchì càhvì xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhìví ìì xí Dios.

²⁵ Ñà-ndàà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhìví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

— Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

— Nèhivì ñuhìví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

— Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsì, te vàxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

— Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nihítàhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne

vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn ñihítáhvì-né mientras iá-nè ñuhíví yohó, mate icúmí-nê ndoho stná-nè quida nèhiví ñuhíví. Doco na sàà-nè inga ñuhíví vàxi xi-nda, dandu ñhì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

³¹ Doco cuàhà nèhiví idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quíví yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdònù-né.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yà cuàhàn-yà xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yà nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu ñi tavà cuàán-yà nsì-úxìn ùi-nè, te ñi nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yà,

³³ cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhíví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Te icúmí nècuàchìmà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-ínga raza.

³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahnì cuí-te yùhù; te sivi dîi-te nùí, dandu después cahnì-té yùhù. Doco tìxi ùnì quíví icúmí natiacuí —ñi cachi-yà.

Ñà-nduá ni xicàn Jacobo xi Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quidamanì-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xícàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-nî, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-nî, te inga-nsì coo ladu ìtní-nî.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sànihì ini-nsià ñà-nduá xícàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmî ndohi, te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmî yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsià yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù.

⁴⁰ Doco ñà-daníhìtáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nìhìtáhvì cundoo ladúì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxin gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà.

⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiá sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nùu-né. Vàchi nsidaa tè-nìhí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nèhivì yucán.

⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá.

⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònùù nùù-nsiá, icúmí-nê cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga.

⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cóni quesài ñuhiví yohó ñà-cunucuachi néhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesài, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ìchí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né.

⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcàndùá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndàhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu ni cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cùhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcàndüá, ni tavà-né dòò-né, ni dàndiàchì-né iladú. Te yàchì ni ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà.

⁵¹ Dandu ni xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te ni cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-ni xinindisa-ní.

Dandu luegu ni natùinuù-né, te ni tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa ni cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ni sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu ni càhàn-yà xì úi nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuèé-nè nùù-xí.

² Te dohó ni cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsiá cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisi tãñáha ga cuida nduú-si. Quisi yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixi.

³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuîin-si —ni cachi-yà.

4 Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichí yatni yehè iin vehe. Ñâyùcàndüá nì ndaxin-nési.

5 Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

6 Dandu nì naxiconihí nècuàchìmà nacua nì cachi-yà xi-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisú ñà-cundaca-nési cùhùn.

7 Ñâyùcàndüá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi.

8 Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì.

9 Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne!

10 Ndiaha gá coo, vachi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nìsa cusahnú xì-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

11 Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñuhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vachi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

12 Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xihì-yà doco.

¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuií-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehe-yá a có-càá si-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yúcán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma.

¹⁶ Te cónì sàha stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma.

¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxì nsidan-icuú ñuu càcàn tàhvì-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníni stná-nè ñà-ndùá nì cachi-yà. Te vichi yúhì-nèyà, vàchi ináhà-nè ndulócò nsidaa nèhivì sàhà ñà-ndùá dacuahá-yá. Ñàyùcàndùá nì quesaha-né nandúcu-nè nansa cui cahnì-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tiì Betania).

Nansa ni ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quìvì vaxi tu-ya xì nècuàchì dachuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndé yohò-nú.

²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùù-xí icu, òsàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios.

²³ Vachi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vātùni dandacú stná-nè nùù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè.

²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáñà.

²⁵ Doco dava xichì xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vātùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia.

²⁶ Vachi nú có-xicáhnù ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnù stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa ni cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñùhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùù-yá,

28 cachí-nè:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dándàcù nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

29 Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnài ndàcàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú nì nàxícónihî-nsiá nùu, dandu cachitnùhu stnài xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùu.

30 Cachi-nsiá xí ana divi nì dándàcù-xì nùu Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùu.

31 Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsi-daa ní mí-né, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dándàcù-xì nùu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xìnindísá-ndá nècuàchìmà?

32 Te nú nì cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì-né, (dandu nì mà quéé víi stnà mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vàchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùu Dios nì sanduu Juan.

33 Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dándàcù-xì nùu Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnài xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùu ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

1 Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dãnándèe-ne nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xí-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xìcà.

² Daaní, na sání sàà tiempu cùchi quisì vídi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùù medieru xi-ne.

³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuíí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-ìñàha nihí-né nì násáá.

⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dãnácuèhè-te ònì-né, te nì canàhá-te xi-né.

⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùù-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gà peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuíí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcànduá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né.

⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahnì-ndáté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachì-te.

⁸ Ñàyùcànduá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dàcàná-te nsì ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahnì nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

10 Dandu nì cachi gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìì xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

11 Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya. (Ducán nacaní nùù tutu ìì, nì cachi Jesús.)

12 Daaní, nècuàchì xícusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcàndüá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-nèyà. Doco ñà-yúhî-nè nèhivì cuàhà yucán, ñàyùcàndüá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

13 Dandu nì techuún-né iin ùì nècuàchì fariseu quixi xi iin ùì nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-nèyà na cáhàn-yà.

14 Ñàyùcàndüá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsî mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, ni có-yúhî stná-ní ni-iin nèhivì, vàchi chináhá víi-ní ñà-ndùú ichì váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátuni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

15 Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyùcàndüá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? Cunihì-nsia iin dìhùn quixi, cundehià nansa iá`.

16 Dandu na ní quesaa dihùn plata mà, nì indehè-yáña, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana ònù-xí, te ana òquívì-xì itúú ìcà dihùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

17 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guá nì naxiconihí-yá nùù nècuàchìmà.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

18 Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndísà-né icúmí natiacu nsì. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

19 —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsì ma nandàhà-né xì ñahà mà, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsì-ma cundu méè mà”.

20 Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne.

21 Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì úi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì únì.

22 Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò

ni-iin dèhe-ne nì ía (xi ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchìmà.

²³ Ñàyùcàndùá, na sáa quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xi nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsi-úsà-nè nìsa la xi-ñá —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Còó, có-cachí viì-nsiá, vachi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ì xí Dios, ni có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya.

²⁵ Cunaha-nsiá, na sáa quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vachi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-né nanduu-ne.

²⁶ Te vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa íá ñà-natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nùù tutu nì tiàa Moisés ndé cachá` sàhà yutnù tii (xíxìn), te ía Dios mahi-nú, te nì cachi-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvì nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob”, cachí-yà.

²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiácú ì nècuàchì sàhana ma), vachi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvì xì-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-ía viì ñà-ndùá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cun-daà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nùù nsidaa ñà-ndùá nì dàndàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vâha-nsia, nèhivì Israel, vâchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá.

³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidan-icuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxìnítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivâha nèhivì.

³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dândàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dândàcú Dios chicá ndiaá nùù ùi ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vâha ndisa-ní, maestro; ñà-ndàà nduá, vâchi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá.

³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxìnítnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vâchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nùù-yá; te ò ndéni promesa nì cùí —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchimà nùù-yá; ñàyùcànduá nì cachi-yá xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumàni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cónì sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

35 Daaní, iin quivì iá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchìmà, doco ¿índuví cuní cachàmà?

36 Vàchi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espíritu Ìi xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuáhî ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa tè-xíní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

37 Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuáhà yucán, cudî ini-nè xì ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

38 Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-dìi xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnũñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi.

39 Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne.

40 Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sàcuìta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa guá

vàha-ne. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nê nihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquéé-ne dihùn ini alcancia mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàquéé-tè.

⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì iì-xí; te nì dàquéé-ne ùì dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxìn centavu.

⁴³ Nàyùcàndùá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán.

⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vâxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vâchi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñuhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvî ni-iin nèhivì mii-nsiá.

⁶ Vâchi cuàhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsià, vâchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gà ñà-vâxi cuu.

⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíâ nàà stnahá. Vâchi cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tnàa stná yoho te yucán ñuhiví, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cundumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vâchi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuii-nsiá ini veheñuhu. Te sàhà-ñá càhvì-nsiá yùhù,

ñàyucànduá, icúmí-nê datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né dìquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísâ-nsiá cunini-temà.

¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icúmí cuitià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xìnu (tiempu yohó).

¹¹ Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácánì ini-nsià ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuisì nacua dachítnùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xì-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu Ìì xí Dios icúmí dacáhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nê cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè.

¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni cunihnu vaha inì-nsia dècuèndè sàà xìnu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìln figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichì xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù.

¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu

(yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nánshìvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè.

¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè.

¹⁷ Te ñndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chìchì!

¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsià mà.

¹⁹ Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán.

²⁰ Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsìhí nèhivì ñuhivì nì cúí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá sàni chitnùní ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó íá ana nduú Cristu", te ò: "Yucán íá-yà".

²² Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xì Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndu-locó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cúí.

²³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vàchi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuíñ Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchíí gá ni orá ni yoo.

25 Te sìnsìví itándiáá ansivi, icúmí-sî còyo ni-hni-sì nùù ñuhìví. Te sìtnùù nahnú, icúmí stnâ-si ndacùchí ndee-sí.

26 Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, cundehè nèhivì ñuhìví yùhù sàmànui mahì vïcò xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì.

27 Dandu luegu icúmî techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhìví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhìví xì ansivi, doco icúmí-nê nataca-nè quixi-ne quida ángel xí.

28 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà ini-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni.

29 Pues ducaní stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsiá cuú ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná ini-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuín nduá; sà-ítúú nihni.

30 Te mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá vichi.

31 Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhìví ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

32 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuín, ni-iin nèhivì có-ínáhá-nê, ni ángel ndoó ansivi, có-ínáhá stnâ-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínáhá stnâi; cuisì Yuamání nduú ana ináhá.

33 'Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsiá, vàchi có-ínáhá-nsiâ índù hora divi cuu nsidaájàn.

³⁴ Ducán iá na ian quidá iin lamú na cuyúcún-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùu mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùu stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán.

³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vèchi có-ínahá-nsiá índù hora divi naxi-cocuîn yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñùu, ò sinduhá cundua, te ò naha.

³⁶ Vèchi nanàá icúmî naxicocuîn, ñàyùcànduá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídì-nsiá cundua.

³⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá nacua cachí xì nsidaa nèhivì xí, ni cúndóo tùha-nsia —nì cachì Jesús.

14

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcú-né nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumáni gá ùi quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nì nanducu-né nansa tnii dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà.

² Doco nì cachi-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vèchi te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá

sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yá.

⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te?

⁵ Chicá vâha dicò-néte ni cuí, te mà úhì quee iin ùni cientu òhùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánàhá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánàhá-nsià xì-né? Vâchi iin ñà-vâha nduá sàni quida-ne xí.

⁷ Vâchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, cóo, sacù-nì quivì ié` xì-nsiá.

⁸ Ñâyùcànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá.

⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vâha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-nèyà.

11 Te nì cacudiì ini nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcànduá, nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

12 Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xihì stná lelu nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

13 Dandu nì dandàcú-yá nùù ùì compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocò xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn.

14 Te divi vehe ndé quihvi-ne, yucán càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?

15 Dandu icúmí nècuàchìmà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pìsu dìquì-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

16 Dandu nì quihin ùì nècuàchìmà ichì cuahàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

17 Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsì-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá.

18 Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

19 Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

20 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùù nsì-úxìn ùi-nsiá, iin-nsia cuàhàn cahin xì, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùù cazuela yohó.

21 Ñà-ndàà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' nì cachitnùhu nùù tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Doco tiáa cuàhàn cahin xì, ñdahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùì —nì cachi-yà.

22 Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchí-yáñà, nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vàchi nahi iquìcúñú yùhù nduá.

23 Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì stná-yà Dios sàhà ñà-ñuhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né.

24 Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nùù nduú-te, vàchi divi sàhà nì icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xìtiá-ñà sàhà cuàhà-né.

25 Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó dècuèndè cachi sàà nacoì saa túi-te quìvì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhiví yohó.

*Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ìnáháyâ
icúmí-nê nacuaà-néyà*

²⁶ Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachí tutu ì: “Cuàhìn dacúxíóé pastor, dandu icúmí rìi cuitià nihni-sì”, cachá.

²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ù xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yà mà.

*Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te
nì xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá*

³² Dandu nì sàà-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùù-xí càcàn tàhvi nùù Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhí-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yà.

³⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahnì dahuan yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yâ yàha-ya.

³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamání, nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvì nùù-ní áma cúxíó tnùndoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí, te ùhì cohià. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúndúá, cui-sì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni?

³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios.

⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídì-nè, vàchi sádi vahná-nè. Ni có-nàníhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vàchi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi.

⁴² Ndacuìta-nsia, cùhùn-ndà, vàchi sà-ítúú que-saa ana nì cahin xí.

Nansa nì tniì nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xì espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vàxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà.

⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tniì-tè. Divi ana chítú-nè cunduu meru ana tniì cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tniì-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té.

⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té.

⁴⁸ Dandu nì cachí-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècùhnà nduí,

⁴⁹ mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cónì tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ìi —nì cachí Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tniì stná-te.

52 Doco nì ndòò sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

53 Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnû. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu.

54 Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòò stná-nè xì policia ndoó nadaá nùù ñuhu.

55 Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Cahnùmà, nì nducu-né ana daquéé cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin ni túi càhàn ducán.

56 Vàchi cuàhà tètñùhù nì càhàn tñùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-ndùá nì cachi iin iin-tè.

57 Vàchi dava-tè, nì ndacuìta-tè nì càhàn tñùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

58 —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tixi ùni quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

59 Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xì ñà-ndùá nì cachi ingà-te.

60 Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-nî ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-cáchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

61 Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

62 Dandu nì cachí-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiâ cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuûn, ié ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vïcò cahnú ansivì.

63 Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucàndùá) nì ndata canúú-nê iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachí-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu!

64 Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachí-nè ñà-icúmí-yà cui-yà.

65 Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dií-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cuií-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¡Cachí cuàá-nì ana nì canì xi-ní!

Daaní, stná policía yucán, ndee ní canì-ne nùù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

66 Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúûn vehe dùtù mà.

67 Te na ní xinìa Pedro iín-né nadáa stná-nè nùù ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnî nècuàchìmà, ni có-cùndàà inì ñà-nduá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe.

⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchìmà nduu-ní, vèchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñùhù nduí, ni quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhî Dios, tàcùnî nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ùì; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xì-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùì xichi, te ùnì xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnù nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcànduá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús,

cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

² Dandu nì xìcàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-né sàhà-yá.

⁴ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá cáhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò nì-iñàha nì nàxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiàdí, ndéni-te nì cui ndiadi cudí ini nèhivì cuáhà.

⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vàchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin tèmà nani Barrabás.

⁸ Ñàyùcànduá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xìcàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-ndùú costumbre xi-tè cada vicò mà.

⁹ Te nì naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátùni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachí-te xi-né, vachi ináhà-té ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcànduá nì dáyáha-ne Jesús ndahà-té.

¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì càyà-nè dàñà Barrabás mà, te màdiá Jesús.

12 Dandu nì cànàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduà cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

13 Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

14 Dandu nì cachi tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

15 Te sàhà ñà-cùnì Pilatu ndòò vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcànduá nì dañá-té Barrabás. Te nì dandàcú-te ñàhni cuí Jesús xì chirrión. Dandu nì dandàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temáyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

16 Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè.

17 Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá.

18 Dandu nì sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

19 Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi dìi-teyá, te nì sàcùntasisi-té nùù-yá, na ian quidáñúhú-tèyá.

20 Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

21 Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tniì soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

22 Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidìnì.

23 Dandu nì cunì-te daco hó-te yá vinu dáca xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cónì cùnì-yà.

24 Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idìquí-te sàhà-ñá.

25 Nahi cà-îin dàtnàa nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà.

26 Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchìtnùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-te yá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

27 Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itnì-yà.

28 Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

29 Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní!

30 Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né.

³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànàà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhúì xì ndé càhúnì, nì nàcùlìn trùù inicutu ñuhìví.

³⁴ Dandu càhúnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xìò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi naco-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ìì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xí xì ndé tìxi-xi.

³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te nì xini-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachi-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé.

⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchìmà, te na ní xìcanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnâhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmí-nè nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà.

⁴³ Ñàyùcànduá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhî-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya.

⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihî-yà, á coó. Ñàyùcànduá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùù témà a ndísá sàni xihî-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcànduá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya.

⁴⁶ Sàháyùcànduá, nì xiin nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihí-néà cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcún-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xi

nsì sàni càan canúú ìcà cavà. Dandu nì dàtúí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià.

⁴⁷ Te Maríá Magdalena, xì Maríá dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quivì descansu, dandu nì sàhàn Maríá Magdalena, xì Salomé, xì Maríá dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús.

² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xínu orá.

³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá.

⁵ Dandu nì quìhvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana ndúú na iin nècuàchì chì, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcànduá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà.

⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiâ, divi ana nì xìhì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá.

⁷ Ñàyùcànduá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yá, te cachi-nsià xì-né ñà-ìcúmí-yâ codònù-yá

nùu-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cunì-nsiayà, vâchi ducán nì cachi-yà xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè. Vâchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yùhí guâ-nè, cónì càchí-nè ni-iñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùu-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè.

¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nisa xicanuu xì-yá antes. Vâchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né.

¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùu-né. Doco cónì xìníndísâ nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùu campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùu-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà.

¹³ Dandu nì naxicocuíñ nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cónì xìníndísâ stná nècuàchì dâva ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dàndàcú Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànùhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natùi-ya nùu nsihúxìn iin nècuàchì dacuahá-yá na meru

ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cónì xíníndísâ-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhìví, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xí ñà-cunini nsidanicuú nèhivì.

¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhiì-né, icúmí-né càcu-ne nùu Dios. Docò nècuàchì mà cúníndísá-xân, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne.

¹⁷ Te nú sàni xinindisá nèhivì, dandu icúmí stnâ-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà.

¹⁸ Te nú nì tnií-né iin còò dàná, te ò nú ni cohó-né ndutè dàná, dandu còò ni-iñàha cuu xì-né. Te icúmí stnâ-nè chitandòó-né ndahà-né ònì nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòò-ya ladu cuàhá Dios.

²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisi nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ley saa ni nacao Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77